

Rapport fra tilsynssensor for PPU ved ILS – juni 2009

Grunnlaget

Rapporten er basert på et besøk til ILS den 28. mai 2009. Ved ILS gjennomførte jeg gruppeintervju med 2 studentgrupper og 1 gruppe med faglærere/internsensorer. Gruppene var sammensatt av ”frivillige”. Den første studentgruppen besto av 3 studenter på deltidsstudiet med fagene historie og norsk. Den andre studentgruppen besto av to studenter på deltidsstudiet med engelsk, tysk, historie og norsk i fagkretsen. Lærergruppen besto av fire ansatte; både fagdidaktikk og pedagogikkfaget var representert.

Det var opprinnelig planlagt å ha samtale med 2 grupper studenter og 2 grupper ansatte. Én av de ansattegruppene falt ut på grunn av sykdom, og det var noen færre studenter som møtte enn forventet. Det var også en viss en slagside i studentgruppene både i forhold til heltid – deltid og i forhold til fag.

Besøket var lagt midt i semesteravslutning og eksamensavvikling; en hektisk tid for ansatte og studenter. At besøket ble lagt rundt semesterinnsjutt og eksamensavvikling var bevisst fordi dette ble vurdert som det tidspunktet der det var best å fange opp de ulike aktørenes vurderinger og synspunkter når det gjelder vurderingsordningen. Fra ILSs side var både studenter og ansatte blitt oppfordret til å melde seg frivillig til intervju med tilsynssensor. Alternativet, å peke ut noen og tvinge dem til å møte tilsynssensor, synes nokså urealistisk. Med det som utgangspunkt må en forholde seg til det utvalget som da er tilgjengelig. Metodisk kan dette beskrives som ”convenience sampling”, utvalget består av det man har tilgjengelig. Fordelen er at de dataene en samler inn er av høy kvalitet (de som stiller opp, har gjerne mye interessant å fortelle), dette gjelder spesielt ved en kvalitativ tilnærming, og ulempen er at representativiteten kan bli noe dårlig.

Fokus for denne rapporten

I tidligere rapporter fra tilsynssensor har fokus vært på gjennomføring av muntlig eksamen, konkretisering av retningslinjene for mappeoppgavene, implementering av den nye mappevurderingsordningen, de nye vurderingskriteriene og gjennomføring av sensureringen. Med bakgrunn i det som har kommet fram i de tidligere rapportene var det naturlig å velge ut og følge opp noen av momentene som utkrystalliserte seg. Følgende er valgt som fokuspunkter i denne rapporten:

1. Hvilke erfaringer har lærerne/sensorene og studentene med den integrerte oppgaven?
2. Hvilke synspunkter har lærere og studenter på fordelingen av arbeidsbyrden gjennom studieåret?
3. Fungerer vurderingsordningen – måler den det som skal måles og måler den like godt for ”alle”?

Hvilke erfaringer har lærerne/sensorene og studentene med den integrerte oppgaven?

- Stud: På en måte blir alle oppgavene integrerte, den integrerte oppgaven er vel egentlig ikke mer integrert enn de andre. Det kan være litt vanskelig å forstå på hvilke måter denne oppgaven skal være forskjellig fra de andre.
- Stud: Det var tydelig at denne oppgaven skulle ha en klar praksisprofil. Men hva er praksis: min siste 8 ukers praksis, tidligere praksis?
- Stud: Forsto det som praksis i videste forstand, altså ikke bare i min 8-ukers praksisperiode. Tenkte mest på et undervisningsopplegg.
- Stud: Alle forsto at det her dreide seg om egen praksis som lærer, altså ikke observasjonspraksisen.
- Stud: Oppgaven var grei å skrive, oppgaveformuleringen var helt OK
- Stud: Ingen veiledning, ingen å spørre. Brukte mye tid på å tenke hva jeg ville ta opp i oppgaven. Jeg savnet en veiledertilbakemelding på hva jeg hadde tenkt å ta opp i oppgaven.
- Stud: Integrasjon mellom hva? Jeg forsto ikke at det også skulle være med ped!
- En av studentene mener at det var gitt mangelfull informasjon om at det skulle skrives 3 oppgaver
- Lærerne: oppgaveteksten skal være grei å finne fram til og den fungerer nå ganske godt
- Lærer: Jeg tror dette er den beste oppgaven av de tre.
- Lærer: jeg knytter oppgaven til (overordnet tema). Jeg sier til mine studenter at den integrerte oppgaven skal ha et -perspektiv
- Annen lærer: Er det riktig å legge slike føringer?
- Annen lærer: Det er en viss "forskjellighet" mellom fagene. Slik må det bare være. I og med at de ikke får veiledning på oppgavene, snakker studentene sammen, det oppstår en felles forståelse av oppgaven i en studentgruppe, den er igjen knyttet til fagområde, dermed blir det ulikheter mellom fagene.
- Lærer: Til tross for "forskjellighet" mellom fagene, skjer sensureringen ved at en fagdidaktikker og en pedagog har et reelt samarbeid. Det er bra!
- FoU-perspektiv eller mest refleksjonsperspektiv? Studenter: Vi hadde nok mest et refleksjonsperspektiv. Lærere: Den integrerte oppgaven rommer hele spekteret, altså fra FoU til personlig refleksjon.
- Lærer: den integrerte oppgaven kan i noen tilfeller nesten bli et slags utvidet veiledningsdokument.
- Stud: Uheldig at vi får én karakter på mappa uten at vi får vite mer om hva som trakk ned, hvor vi gjorde det godt og hvor vi gjorde det dårlig..

Den integrerte oppgaven

Den integrerte oppgaven er "bred, romslig". Både lærere og studenter er fornøyde med det. Studentene vil imidlertid ha litt mer veiledning, de ønsker klart et veiledende puff i riktig retning, en bekreftelse/godkjenning, i en tidlig fase av arbeidet med oppgaven. Både studenter og lærere er fornøyde med oppgaven. De oppfatter den først og fremst som en oppgave som skal få fram praksisdimensjonen. Det oppleves som riktig og bra. De fleste oppfatter det slik at det er åpent mht hvilket perspektiv en skal ha og legge mest vekt på, fra FoU-arbeid til personlig refleksjon.

Fordeling av arbeidet gjennom studiet

- Ettfagstudent: Hele høsthalvåret er dødt! Alt av innlevering kommer i slutten av studiet. Tre oppgaver som kommer opp på hverandre; i tillegg kommer veiledningsdokumentet i praksisperioden.
- Stud: Mulig forbedring (?): Splitte mappa. Innlevering av én oppgave tidligere. Eller dele opp i mindre oppgaver. Blir det mer arbeid, kanskje?
- Stud: Vi ønsker at perioden fra avsluttet praksis til innlevering av mappa er lenger.
- Stud: Frigjør det siste semesteret til skriving av oppgaver. Flytt praksis til tidligere i studiet.
- Stud: Nåværende fordeling av arbeidet gjennom studiet er helt OK.
- Stud: Fint at faglærer i fagdid forlanger en disposisjon/skisse tidlig i studiet!
- Stud: jeg for min del var ferdig med ped oppgave og fagdid oppgave lenge før innleveringsfristen.
- Lærer: Vi er klart "baktunge", men slik er det nødt til å være! Det er kort tid mellom avsluttet praksis og innlevering av mappa. Studentene må selv kunne spre arbeidet bedre. I realiteten er det kun den integrerte oppgaven som må skrives etter praksis.
- Lærer: hvor godt studentene sprer arbeidet kommer mye an på hvilken veiledning de får. Vi kan "tvinge"/motivere studentene til å spre arbeidet gjennom veiledningen.
- Lærer: mange LAP-studenter har restfag/resteksamener. Det gjør ikke saken enklere.

Spredning av arbeidet

Studentene har sprikende synspunkter på hvor problematisk det er at det meste skal leveres inn på slutten av siste semester. Lærerne ser problemet, men mener at det må være slik av praktiske/tekniske grunner. De ser muligheter for å hjelpe studentene til å spre arbeidet bedre gjennom veiledning.

Fungerer vurderingsordningen – måler den det som skal måles og måler den like godt for "alle"?

- Stud: Denne vurderingsordningen fungerer godt når det gjelder min evne til å tilegne meg teori, men ikke når det gjelder min praktiske lærerkompetanse
- Stud: Fremmedspråklige studenter har spesielle utfordringer. Dette gjelder vel generelt, men blant annet også ved vurderingen.
- Stud: Etterlyser mer vurdering (underveis) for læring. Alle innleveringer underveis i studiet blir vurdert med godkjent/ikke godkjent. Dette gir lite grunnlag for læring underveis.
- Lærer: denne vurderingsordningen bør i prinsippet fungere like godt på heltids- som på deltidsstudiet.
- Lærer: Vi har fått en betydelig forbedring ved at anonymiteten til studentene nå er sikret.
- Lærer: Mulig at realfagstudenter sliter mer med skriving. Viktig med skrivekurs

- Lærere: dagens muntlig eksamen oppleves som en god vurderingsform
- Lærer: viktig at vår vurderingsordning kan skille ut de meget gode lærerne! I dag kan vi bare skille mellom studentene gjennom de karakterene de får på den teoretiske delen av studiet arbeidet. Er det riktig at vi skiller mellom meget gode og mindre gode lærere på dette grunnlaget? Vi må vurdere en viss form for gradering av praksiskarakterene.
- Lærere: vi har en god og bred vurdering. Den måler på et bredt grunnlag. Det er bra!
- Lærer: Mer bevisst bruk av vurderingskriteriene/karakterbeskrivelsene har ført til en større spredning i karakterer mot C (mot en større overvekt av A og B tidligere)
- Lærer: Kanskje burde vi se litt nærmere på beskrivelsene av karakterene E og F. Vi har lite erfaring med bruk av karakterer i den enden av skalaen.
- Lærer: Er karakterene rettferdige? Mye avhenger av den kommisjonen som vurderer. Betyggende tross alt at det er to personer i kommisjonen ved muntlig eksamen.

Vurderingsordningen

Lærerne er klart tilfredse med dagens vurderingsordning. De ser på den som et godt kompromiss mellom hva som er ønskelig og hva som er gjennomførbart, og det er ingen indikasjon på at den skaper ulikheter eller favoriserer enkelte studenter/studentgrupper. Samarbeidet mellom fagdid lærer og pedagog ved sensuren framheves som verdifullt. Blant både studentene og lærerne ble det hevdet at det er problematisk at karakteren i praksis ikke er gradert.

Noen ”ekstra” kommentarer fra studentene

- Etterlyser mer praktisk-metodisk. Studiet må legge bedre til rette for å kunne greie seg i skolen.
- Å måtte ta seg fri fire uker fra jobben (skole med 28t/u!) for å gjennomføre en observasjonspraksis med 4 t/u er latterlig.
- Praksisperioden ble som en ferie uten lønn. Jeg jobbet bare 7t/u.
- Its learning er et kaos. Mange lenker som ikke virker. Det er lagt ut for mye informasjon. Informasjon som legges ut må siles bedre i forhold til hvilke adressater den har. Vanskelig å finne fram i, dårlig struktur. Spesielt vanskelig å finne fram til praktisk info; info knyttet til selve undervisningen har vært lettere å finne fram til.

Konklusjoner og forslag til oppfølging av spesielle sider ved vurderingsordningen ved ILS

Vurderingsordningen ved ILS står fram som en ordning som er godt gjennomarbeidet og som langt på vei fungerer etter hensikt. Den måler bredt (flere kompetanser), den måler på ulike måter, og en må kunne anta at den måler så nøyaktig som det er i praksis er mulig. De fagansattes holdning til vurderingsordningen er positiv, det er jevnt over en positiv og konstruktiv holdning som gir seg uttrykk i en stadig streben etter bedre gjennomføring og forbedring. De fagansatte ser ut til å ha en bevisst holdning spesielt til

behovet for å arbeide mot en felles forståelse av vurderingskriterier og karakterbeskrivelsene. Samarbeidet mellom fagdidaktikere og pedagoger i eksamenskommisjonene ved gjennomføring av muntlig eksamen er en viktig arena for utvikling av felles standarder.

Noen problemstillinger som en bør vurdere spesielt er følgende:

1. Det er tidligere blitt utarbeidet en oversikt over karakterfordelingene på eksamen i PPU (heltid og deltid, fra og med høsten 2006 til og med høsten 2007). Oversikten viste en viss utvikling over tid, med tendens til større spredning i karakterer gitt ved muntlig eksamen. Var dette et uttrykk for endret bruk av vurderingskriteriene eller for større spredning i studentenes presentasjoner? Det bør være av stor interesse å følge opp dette. Først av alt bør det være interessant å se om tendensene i den nevnte oversikten fortsetter etter 2007, og i neste omgang er det ønskelig å finne ut hvorvidt dette er et utslag for ”bedre” bruk av vurderingskriterier eller om spredningen i studentmassen er økende.
2. Det bør tas opp til drøfting, på et prinsipielt grunnlag, om det er et riktig forhold mellom bruk av karakterskalaen ved vurderingen av praksis på den ene siden (bestått- ikke bestått) og ved vurdering av teoriemnene på den andre siden (graderte karakterer). Ligger det et skjult signal i dagens karaktersystem i at det synes å være viktigere å få en gradert vurdering av teorikunnskap enn av praktisk lærerkompetanse? Er det ønskelig, i dag, at lærerutdanningen sender ut et slikt signal?

Trondheim, 6. juni 2009

Peter van Marion
Dosent
NTNU, Program for lærerutdanning